

Guia Docent de l'assignatura

Any 2026 - 2027

CULTURA, SOCIETAT I SALUT

Codi: 106103

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	FB	1	2

Contacte	Ús dels idiomes
<p>Responsable:</p> <p>Brigidi, Serena serenabrigidi@gmail.com</p> <p>Professorat:</p> <p>Brigidi, Serena serenabrigidi@gmail.com</p>	<ul style="list-style-type: none">Grup 1: Castellà

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials.

Contextualització i objectius

Aquesta assignatura forma part del mòdul de formació Ciències Bàsiques, matèria Sociologia i està planificada al segon semestre del Grau d'Infermeria.

Integra les eines teòriques i metodològiques aportades per altres assignatures de ciències bàsiques, ja cursades per a l'alumnat, per realitzar l'anàlisi dels diferents temes abordats des de la Sociologia de la Salut. La finalitat principal d'aquesta assignatura és proporcionar un àmbit de discussió de conceptes bàsics de la Sociologia de la Salut on les diferents perspectives de les ciències socials poden aportar una mirada diferencial en la definició dels problemes que plantegen els processos de salut-malaltia-atenció.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

1. Analitzar els conceptes bàsics sobre cultura i societat i la seva influència en la salut dels individus.
2. Identificar la heterogeneïtat social contemporània davant la salut-malaltia-atenció.
3. Comprendre la necessitat d'incorporar la perspectiva de gènere en salut.
4. Analitzar la repercussió de les desigualtats socials en la salut de les persones.
5. Mostrar el impacte de la migració a la pràctica professional occidental. Competència cultural infermera.
6. Analitzar la diversitat cultural i social contemporània i la seva influència en els processos de salut, malaltia i atenció.
7. Identificar els factors socials, econòmics i culturals que generen desigualtats en salut i condicionen l'accés a l'atenció sanitària.
8. Descriure l'impacte de la migració en la salut i en la pràctica infermera, incorporant la competència cultural com a element clau de l'atenció.

Resultats aprenentatge

Resultats d'Aprenentatge del TÍTOL (RAT)	Resultats d'Aprenentatge de l'ASSIGNATURA (RAM)
ST04. Elaborar judicis clínics, basant-se en guies de pràctica clínica i assistencial i aplicant el raonament diagnòstic i terapèutic en la prestació de l'atenció.	SM01. Utilitzar en l'exercici professional dades d'evidència científica (ST04)
ST05. Analitzar el comportament interactiu de les persones en funció del gènere i altres determinants socials, tenint en compte les seves implicacions en els processos de salut i malaltia, en un context social i multicultural.	SM06. Analitzar el comportament interactiu de les persones en funció del gènere i altres determinants socials, tenint en compte les seves implicacions en els processos de salut i malaltia, en un context social i multicultural (ST05)
ST07. Identificar problemes físics, psicològics i socials derivats de la violència de gènere, actuant a favor de la prevenció i la detecció precoç per a l'assistència i la rehabilitació de les dones víctimes de violències masclistes.	SM07. Identificar les etapes del cicle de la violència de gènere (ST07) SM08. Identificar situacions de maltractament al llarg del cicle vital (ST07) SM09. Identificar problemes de salut físics i psicològics derivats de la violència de gènere (ST07)
CT08. Treballar en entorns sanitaris i socials en col·laboració amb altres professionals, formant equips multidisciplinaris i interdisciplinaris per millorar la salut i l'atenció de les persones, els grups o la comunitat.	CM08. Col·laborar amb altres professionals de l'àmbit sanitari i social en la detecció i l'assistència a persones víctimes de violència de gènere (CT08)

Contingut

MÒDUL 1.

- Salut i desigualtat social:
 - Determinants socials de la salut.
 - Desigualtat i iniquitat en salut.
- Treball i salut:
 - La relació entre ocupació i salut.
 - Deterioració en la qualitat de vida del aturat.
 - Riscos laborals.

MÒDUL 2.

- Cultura i Societat i Salut:
 - La importància de les visions culturals en el procés de salut, malaltia i atenció.
 - Disease, Illness i Sickness.
 - Etnomedicina.
 - Biomedicina: Model Mèdic Hegemònic (MMH).
- Gènere i salut:
 - El cos.
 - Interseccionalitat de gènere: treballs, cures i salut.
 - Morbilitat, mortalitat i etiologia diferencial.
 - Violències de masclisme i intervenció infermera.

MÒDUL 3.

- Salut-malaltia i processos de migració:
 - Factors determinants en la salut de les persones migrants: cultures i procés migratori.
 - Perspectiva antiracista i decolonial en salut.
 - La pràctica de les / dels professionals de la salut en una societat contemporània: cultura competence i consideracions sobre la diversitat en la entrevista clínica.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de considerar que cada persona és protagonista del procés d'ensenyament i d'aprenentatge. L'alumnat ha de ser actiu i autònom en tot el procés i el cos docent li ha de donar suport, aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge.

Es requereix del treball continuat i d'una actitud participativa i proactiva en les diverses activitats docents. L'assignatura és presencial amb assistència no obligatòria.

Activitat dirigida:

Existeix un únic grup de teoria. El desenvolupament teòric del tema es compagina amb activitats a l'aula, de caire més pràctic (individuals i/o en grup), per tal de consolidar els continguts teòrics i assolir els resultats aprenentatge de l'assignatura.

Activitat supervisada:

Elaboració d'un treball tutoritzat i defensa oral grupal en format debat (no s'acceptaran treballs individuals). Les tutories poden ser presencials o en línia, individuals o en grup. L'orientació sobre el treball a l'inici de curs inclou informació sobre el guió, els criteris per a l'avaluació del treball, data de lliurament i presentació oral.

Activitats formatives¹

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides . Teoria (TE)	45	1,80	SM06,SM07,SM08,SM09,SM01,CM08
Tipus: Supervisades . Tutories	1	0,04	SM06,SM07,SM08,SM09,SM01,CM08
Tipus: Autònomes: . Estudi personal. . Recerca bibliogràfica. . Lectura d'articles / informes d'interès.	90	3,60	SM06,SM07,SM08,SM09,SM01,CM08

¹ El professorat destinarà aproximadament uns 15 minuts un cop finalitzada l'assignatura a permetre que els seus estudiants puguin respondre les enquestes de valoració sobre l'actuació docent i l'assignatura.

Avaluació

L'alumnat disposa d'una única convocatòria per curs acadèmic per a superar l'assignatura.

Avaluació continuada

L'objectiu és verificar l'evolució i el procés de l'aprenentatge de l'alumnat.

Instruments d'avaluació:

- **Elaboració de tasques grupals orals i escrits** com presentacions, debats, etc durant tot el curs sobre els seminaris realitzats, lectures proposades o activitats pràctiques vinculades amb els tres mòduls.
- **Prova objectiva de resposta múltiple.** En les proves escrites tipus test, les respostes errònies resten segons la següent fórmula $X = \text{encerts} - (\text{errors}/n-1)$, on n és el número d'opcions de resposta.
- **Elaboració d'un treball i defensa oral grupal en format debat** (Les instruccions i la rúbrica indicades a l'aula virtual Moodle).

La qualificació de l'assignatura ve donada per la suma de les ponderacions obtingudes a cada prova a partir d'una puntuació mínima de 5 sobre 10 cadascuna d'elles.

Nota final:

- . 25% elaboració de tasques grupals orals i escrites
- . 25% elaboració d'un treball grupal i defensa en format DEBAT
- . 50% prova objectiva de resposta múltiple individual.

L'avaluació continuada representarà el 50% de la nota de l'assignatura + 50% prova objectiva de resposta Múltiple individual.

Una vegada superada l'assignatura, aquesta no pot ser objecte de nova avaluació.

Es realitzarà retroacció del resultats de les proves d'avaluació a través de l'aula i de tutories si s'escau. La rúbrica d'avaluació del treball està disponible a l'aula virtual.

Qualificació

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'estudiant hagi obtingut una nota igual o superior a 9 podrà optar, a criteri del professor/a, a una matrícula d'honor).

Avaluació única

1. En aquesta assignatura l'estudiant ha d'assistir a l'aula els dies que estiguin programats els seminaris/debats.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada que apareix en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
3. L'avaluació única consistirà en:
 - Prova 1 que consistirà en **prova objectiva de resposta múltiple** i pondera un 50%.
 - Prova 2 que consistirà en **l'elaboració de tasques grupals orals i escrites en format debat** amb la professor/a i pondera un **25%**.
 - Prova 3 que consistirà en **elaboració d'un treball individual i defensa oral** i pondera un **25%**.

Activitat de recuperació

1. Es determina una única data per a l'activitat de recuperació per a tots els estudiants estiguin o no acollits a avaluació única.
2. Es proposa una activitat de recuperació per aquells estudiants que hagin estat avaluats prèviament per el conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura, i hagin obtingut una nota final inferior a 5 i superior a 3,5 sobre 10.
3. Aquesta prova consistirà en una activitat avaluativa de la/les proves no superades.
4. Les proves de recuperació seran determinades pel professorat.
5. El/La professor/a pot excloure del procés de recuperació aquelles activitats que, per la seva naturalesa, consideri que no son recuperables.
 - a. El treball i defensa oral grupal en format debat no és recuperable i la qualificació obtinguda en aquesta prova serà la que es farà servir per l'obtenció de la qualificació final.
 - b. El informe escrit i defensa oral grupal podrà ser recuperable en el format que decideixi el professor/a.
6. En el cas que l'estudiant superi la prova de recuperació corresponent a la part suspesa, la nota màxima d'aquesta serà un 5.
7. La nota de la recuperació substituirà la nota obtinguda originalment i es re-calcularà la nota ponderada final.
8. Un cop superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte de nova avaluació.
9. Es obligatori l'assistència a les conferències programades. La no assistència per causes no justificades repercutirà en un punt menys de la nota final.

No avaluable

Es considera que l'assignatura serà no avaluable en el moment que es compleix una d'aquestes circumstàncies :

1. No haver entregat cap de les activitats d'avaluació contínua previstes en la guia docent.

2. No haver assistit a cap de les sessions pràctiques o obligatòries, quan aquestes siguin necessàries per avaluar els resultats d'aprenentatge específics i així s'indiqui a la guia docent.
3. No haver-se presentat a la prova final (examen, prova escrita o oral, defensa de treball, etc.), si aquesta representa un percentatge essencial de la qualificació.
4. No haver completat el mínim exigint de participació en activitats formatives (per exemple, seminaris, presentacions, fòrums, etc.), quan aquestes formen part de l'avaluació.
5. No haver lliurat el treball final o projecte obligatori, si aquest constitueix una evidència central de l'aprenentatge de l'assignatura.

Revisió d'examen

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar la revisió de la prova d'avaluació en el període determinat. No s'accepten sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Procediment en cas de còpia / plagi

1. La **còpia o plagi** en qualsevol tipus d'activitat d'avaluació constitueixen un delictes, i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).
2. Si durant la realització d'un treball individual a classe, el/la professor/a considera que un estudiant està intentant copiar o se li descobreix algun tipus de document o dispositiu no autoritzat pel professorat, es qualificarà el mateix amb un 0, sense opció de recuperació, i per tant, tindrà suspesa l'assignatura.
3. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduceix tot o una part significativa del treball d'un/a mateix/a, d'un altre company o companya.
4. Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor o autora sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital.

L'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA)

L'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) queda regulat segons el tipus de treball a realitzar:

1. En el cas que el treball tingui com a objectiu una reflexió personal i l'aprenentatge significatiu de l'estudiant, **l'ús de tecnologies d'IA és prohibit** en qualsevol de les seves fases de realització. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA (per exemple, resums, traduccions, redacció de textos o creació d'imatges) serà considerat una falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, així com sancions majors en casos de gravetat.
2. En altres treballs, **es permet l'ús restringit de tecnologies d'IA** exclusivament en aquelles tasques de suport, com ara la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos, les traduccions, i altres situacions específiques que s'indiquin. En aquests casos, l'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no

transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà una falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, així com sancions majors en casos de gravetat.

En qualsevol cas, en la descripció de cada treball el professor responsable indicarà de manera clara **si s'aplica l'ús prohibit o l'ús restringit d'IA**.

Aspectes de l'avaluació relacionats amb valors i actituds

1. El/la professor/a podrà disminuir, entre 1 i 2 punts la nota de l'assignatura quan de manera reiterada, l'estudiant no respecti les indicacions del comportament en l'aula i/o pertorbi el funcionament normal de la mateixa.
2. "No es tolerarà cap falta de respecte a les companyes, als companys o al professorat. Tampoc es toleraran actituds homòfobes, sexistes o racistes. Qualsevol estudiant en què es detectin alguna de les actituds anteriorment descrites, se'l qualificarà de suspès a l'assignatura."

Aspectes formals de treballs escrits

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació.

Altres consideracions

1. Totes les proves avaluatives estaran publicades en la programació diària i en el calendari de les activitats formatives i avaluatives.
2. La data de la prova única coincidirà amb la data de la darrera prova d'avaluació continuada.
3. L'alumnat que repeteix l'assignatura pot sol·licitar al començament de curs realitzar només una avaluació de síntesi final (article 117, pàgina 46 de la Normativa acadèmica de la Universitat Autònoma de Barcelona (Aprovada per acord del Consell de Govern de 7 de juliol de 2022, i modificada per acord de Consell de Govern d'1 de febrer de 2023).

Els estudiants en segona o més matrícula que s'hagin presentat a totes les proves d'avaluació el curs anterior, poden optar a avaluar-se amb una única activitat d'avaluació de síntesi. Aquesta activitat consistirà en un examen en finalitzar l'assignatura coincidint amb l'examen escrit de l'assignatura. Els estudiants en segona o més matrícula que vulguin optar a l'examen de síntesi ho han de comunicar per escrit al professorat responsable de l'assignatura dues setmanes abans de la data publicada.

Activitat d'Avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova objectiva de resposta múltiple	50%	3	0,12	SM06, SM07, SM08, SM09, SM01
Elaboració de tasques grupals orals i escrites en format debat	25%	2,25	0,09	SM06, SM07, SM08, SM09, SM01, CM08
Elaboració d'un treball individual i defensa oral	25%	2,25	0,09	SM06, SM07, SM08, SM09, SM01, CM08

Bibliografia

SOCIOLOGY FOR NURSES 3^a ed

Autor: Denny E – Earle S– Hewison A.

Edició: Polity Press. 2016. ISBN-13: 978-1-5095-0540-1

CULTURA, SALUD, CINE Y TELEVISIÓN

Autor: Brigidi S- Comelles JM

Edició: Publicaciones URV.2016 ISBN 978-84-8424-423-3

ANTROPOLOGÍA, GÉNERO, SALUD Y ATENCIÓN

Autor: Comelles J.M.

Edició: Barcelona. Ed. Bellatera. 2010 ISBN 9788472904996

ENFERMERÍA Y ANTROPOLOGÍA. Padeceres, cuidadores y cuidados.

Autors: Comelles J M- Martorell M A - Bernal M.

Edició: Barcelona: Icaria editorial, 2009. ISBN: 978-84-9888-002

INTRODUCCIÓN A LA ANTROPOLOGÍA DE LA SALUD, LA ENFERMEDAD Y LOS SISTEMAS DE CUIDADOS

Autors: Álvaro Bernalte Benazet - María Teresa Miret García - Silvia Rico Botella

Edició: LibrosEnRed, 2007 ISBN: 1597542679

MIGRACIONES Y SALUD

Autors: Comellas JM, Allué X, Bernal M, Fernández-Rufete J, Mascarella L (comps)

Edició: Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili. 2010.

Programari

- Moodle